

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กิจกรรมหลัก ตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ (นมโรงเรียน)

กิจกรรมย่อย ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพน้ำนมเพื่อแก้ไขปัญหานมโรงเรียน

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเด็กเล็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างครบถ้วน การสร้างสุขภาพที่ดีให้กับเด็กเป็นปัจจัยสำคัญ ประกอบด้วย โภชนาการ การออกกำลังกาย การเรียนรู้ และสภาวะแวดล้อม เด็กนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในโรงเรียน รัฐบาลสามารถบริหารจัดการสร้างสุขภาวะให้กับเด็กนักเรียน ให้นักเรียนได้ออกกำลังกายและได้รับสารอาหารเพียงพอ โภชนาการเป็นสิ่งสำคัญระหว่างอาหารและสุขภาพ ทำให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสารอาหาร และภาวะทุพโภชนาการในเด็ก เด็กควรได้รับโภชนาการธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง จะส่งผลให้พัฒนาการต่างๆของเด็กเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพมีความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการในปริมาณที่สมวัย

โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ใช้งบประมาณปีละมากกว่า 13,000 ล้านบาท กำหนดให้ใช้น้ำนมดิบที่ผลิตในประเทศไทย มีปริมาณน้ำนมดิบที่ใช้มากกว่า 1,000 ตันต่อวัน หรือคิดเป็นปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตในประเทศมากกว่าร้อยละ 30 โดยมีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมภายใต้พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ.2551 เป็นผู้กำกับดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

การสุ่มตรวจ ควบคุม กำกับศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นจริงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของน้ำนมดิบ เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพน้ำนมให้มีมาตรฐานสูงขึ้น รวมถึงการควบคุมคุณภาพน้ำนมโดยเฉพาะน้ำนมดิบเข้าสู่โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เพิ่มความเชื่อมั่นการบริโภคน้ำนมของเด็กก่อนวัยเรียน นักเรียนและเยาวชนให้เห็นความสำคัญของการดื่มนมมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 ควบคุมคุณภาพน้ำนมดิบ ที่จะเข้าโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

2.2 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพน้ำนมให้มีมาตรฐานสูงขึ้น

3. ผลผลิต(Output)

3.1 ตรวจสอบปริมาณ ณ ศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบและฟาร์มโคนมที่ทำข้อตกลงการซื้อขาย MOU (ระหว่างผู้ขายกับผู้ประกอบการแปรรูป) เพื่อให้ทราบปริมาณนํ้ามันที่สมาชิกศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบส่งให้ทางศูนย์ในหนึ่งวัน (เช้าและเย็น) ทุกเดือน เดือนละ 1 วัน

3.2 ตรวจสอบเช็คคุณภาพนํ้ามันดิบ ถึงรวมของศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบ/ฟาร์มGAPโคนม ณ วันที่เข้าไปตรวจ เพื่อทราบคุณภาพนํ้ามันดิบก่อนถูกส่งไปยังโรงงานแปรรูป ทำให้มีการตรวจสอบเช็คคุณภาพนํ้ามันดิบหน้าศูนย์รายฟาร์ม/รายตัวย่อย เมื่อพบปัญหาด้านคุณภาพระบบการตรวจสอบย้อนกลับ จะได้ทราบถึงแหล่งที่มาของนํ้ามันดิบที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพ

3.3 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนํ้ามัน ผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสหกรณ์/ศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบ รวมถึงการใช้มาตรการจูงใจ ให้เกษตรกรผลิตนํ้ามันคุณภาพสูง และกำกับแก้ไขปัญหาระดับฟาร์มที่ผลิตนํ้ามันคุณภาพต่ำกว่าที่กำหนด

4. ผลลัพธ์ (Outcome)

กำกับการบริหารจัดการรวบรวมผลผลิตนํ้ามัน ระบบการขนส่งนํ้ามันดิบ (Logistic) การลดอุณหภูมิและการรักษาคุณภาพนํ้ามัน ตลอดจนการตรวจสอบย้อนกลับที่ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ GMP (Good Manufacturing Practice)

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

รายงานผลการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพนํ้ามันดิบ ของศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบและฟาร์มGAP โคนม (ที่มีอยู่ในMOU) รวม 205 แห่ง เป็นประจำทุกเดือน เดือนละครั้ง

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 เป็นเจ้าภาพหลักในฐานะเลขานุการคณะทำงานตรวจสอบปริมาณและคุณภาพนํ้ามัน

2) ส่วนส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 2 และ 3 ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ เขต 5 ซึ่งมีที่ตั้งโรงเรียนสาธิตระบบบริดนมตามโครงการความร่วมมือด้านโคนมระหว่าง JICA กับกรมปศุสัตว์ จัดอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกรมปศุสัตว์/สหกรณ์โคนม/ศูนย์รวมนมและเกษตรกรโคนม ครั้งที่ 2 หลักสูตรละ 2 วัน โดย JICA สนับสนุนวิทยากร

3) กลุ่มวิจัยและพัฒนาระบบฟาร์มปศุสัตว์ (โคนม) เป็นเจ้าภาพในการจัดอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์นมระดับฟาร์มโคนม

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8

1) ปศุสัตว์เขตแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำนม โดยปศุสัตว์เขตหรือผู้ที่ปศุสัตว์เขตมอบหมายเป็นประธานคณะทำงาน ส่วนส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ปศุสัตว์ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ ส่วนมาตรฐานการปศุสัตว์ เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ คณะทำงาน ประกอบด้วย ศูนย์วิจัยและพัฒนาศาวแพทย์ ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ ปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ สหกรณ์จังหวัด เป็นต้น

2) ปศุสัตว์เขตนัดหมายวัน เวลาและเป้าหมายการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำนมของศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ทุกเดือน เดือนละครั้ง

3) คณะทำงานฯ เข้าตรวจนับปริมาณน้ำนมดิบที่เกษตรกรส่งมายังศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ ถึงแรกจนถึงที่สุดท้าย ทั้งมือเข้าและมือเย็น ณ ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ และเก็บตัวอย่างน้ำนมดิบส่งห้องปฏิบัติการ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

4) คณะทำงานฯ รายงานผลการตรวจนับปริมาณและการเก็บตัวอย่างน้ำนมดิบปศุสัตว์เขต และปศุสัตว์เขตรายงานให้กองส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ปศุสัตว์ ก่อนวันที่ 30 เป็นประจำทุกเดือน

5) สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์/ศูนย์วิจัยการสัตวแพทย์ รายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบให้ปศุสัตว์เขต และปศุสัตว์เขตรายงานให้กองส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ปศุสัตว์และสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ก่อนวันที่ 30 เป็นประจำทุกเดือน

6) ถ้าตรวจพบคุณภาพน้ำนมดิบต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหรือพบความผิดปกติ ให้ดำเนินการเก็บตัวอย่างอีกครั้งส่งห้องปฏิบัติการโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคุณภาพที่ตรวจได้

7) คณะทำงานฯ พิจารณาจัดกิจกรรม Dairy Field Day ตรวจเยี่ยมนิเทศงานศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบหรือสหกรณ์ในพื้นที่ ตามจำนวนเป้าหมายที่ได้รับ

กรณีตรวจพบคุณภาพน้ำนมดิบต่ำกว่าเกณฑ์ หรือพบความผิดปกติ คณะทำงานพิจารณาจัดกิจกรรม Dairy Field Day หรือจัดชุดเฉพาะกิจเข้าไปแนะนำแก้ไข ปัญหาโดยเร็ว พร้อมรายงานผลการแก้ไขปัญหาให้คณะทำงานฯ และกองส่งเสริมและพัฒนาศุสัต์ว์ทราบ

8) คณะทำงานฯ รายงานผลการตรวจคุณภาพน้ำนมให้ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ ทราบเพื่อเป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือศูนย์รวมนม ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบของเกษตรกรสมาชิกต่อไป

9) ค่าใช้จ่ายการไปราชการเพื่อตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำนมให้เบิกจ่ายจากสำนักงานปศุสัตว์เขต

10) การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงาน

- สรุปผลการดำเนินงานตามแบบรายงานการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำนม
- แจ้งแผนการจัดกิจกรรม Dairy Field Day และสรุปรายงานศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบ/สหกรณ์ที่ดำเนินการ
- รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนทุกเดือน ตามระบบ E-operation

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

